Από τὰ ἐπικὰ κατορθώματα τοῦ τελευταίου πολέμου

"ΠΩΣ ΑΝΕΤΙΝΑΞΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΟΡΒΗΓΙΑΝ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΟΠΟΙΟΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΗΤΟΙΜΑΖΟΝ ΤΗΝ ΒΟΜΒΑΝ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ,,

Ὁ ἡρωϊκὸς ἄθλος ἑννέα Ἄγγλων κομμάντος

Πέντε ἡμέρες περπατούσαμε γιὰ νὰ πᾶμε στὸ ἐργοστάσιο, ποὺ κατεσκεύαζε βαρὺ ὑδρογόνο. Φορούσαμε Βρετανικὰ στρατιωτικὰ ἀμπέχωνα καὶ περπατούσαμε μόνο τὴν ἡμέρα. Σ'καρφαλώναμε σὲ ἄγρια βουνά, κυλούσαμε μὲ τὰ σκὶ καὶ ὠδοιπορούσαμε μέσα σὲ χιονοθύελλες. Στὰ σακκίδιά μας εἴχαμε ἐκρηκτικὲς ὕλες καὶ τρόφιμα καὶ σέρναμε σὲ ἔλκηθρα τὸ ὑπόλοιπο φορτίο μας, ἀνάμεσα δὲ σ' αὐτὸ καὶ ἀμπέχωνα γιὰ μερικοὺς ἄλλους συντρόφους μας, ποὺ θὰ συναντούσαμε ἀργότερα.

Ἐπὶ τέλους, στὶς 28 Φεβρουαρίου 1943 φθάσαμε στὴ βόρεια ἄκρη τῆς κτιλάδος τοῦ Ργιούκαν, ποὺ ἦταν κατάφυτη, μὰ σκεπασμένη μὲ χιόνια. Πήραμε ἕναν κατήφορο γιὰ μιὰ περίπου ὥρα, κατεβαίνοντας ἔτσι καμμιὰ πεντακοσαριὰ μέτρα. Ξαφνικὰ τὸ δάσος ξάνοιξε. Μπροστά μας ἀνοιγόταν ἡ κοιλάδα σὲ μιὰ τεράστια παγῖδα, ποὺ στὸ βάθος της βρισκόταν ὁ ἀντικειμενικὸς μας σκοπός. Βλέπαμε ἕνα χίλιο μετρο περίπου μακρύτερα τὸ ἐργοστάσιο, χτισμένο ἀπὸ μπετὸν, σὰ φρούριο ποὺ κοιτόταν στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ ποταμοῦ.

Δυνατὸς ἀέρας φυσοῦσε στὴν κοιλάδα, ὡστόσο ἀκούγαμε τὸ θόρυβο τῶν μηχανημάτων τοῦ ἐργοστασίου μὲ τὴν τεράστια δύναμί του τῶν 200.000 ἵππων. Τὸ ἐργοστάσιο βρισκόταν, καθὼς εἴπαμε, στὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἀνάμεσα σὲ μᾶς καὶ στὸ σπόχο μας ἦταν ἕνα ἀπότομο μονοπάτι, ποὺ κατέβαινε καὶ ὡδηγοῦσε σὲ μιὰ γέφυρα, κοντὰ στὸ ἐργοστάσιο. Φυσικά, δὲν μπορούσαμε νὰ κατέβουμε κατ' εὐθεῖαν καὶ νὰ περάσουμε τὴ γέφυρα. Ἔπρεπε νὰ κατέβουμε τὴν πλαγιὰ ἀπὸ ἄλλο σημεῖο καὶ νὰ περάσουμε τὸ ποτάμι χωρὶς νὰ μᾶς ἰδῇ κανείς.

Τὸ σχέδιό μας ἦταν νὰ διασταυρώσουμε τὸ δρόμο, νὰ κατέβουμε τὴν πλαγιά, νὰ περάσουμε τὸ ποτάμι πάνω ἀπὸ τὸν πάγο, νὰ ξανανέβουμε τὴν ἀντίθετη πλαγιὰ καὶ ν' ἀκολουθήσουμε ὕστερα μιὰ ἀχρηστεμένη σιδηροδρομικὴ γραμμή, ποὺ ὡδηγοῦσε σὲ μέσα στὸ ἐργοστάσιο. Ἕνα ναρκοπέδιο προστάτευε τὸ ἐργοστάσιο καὶ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτό, βρισκόταν ἐκεῖ καὶ μιὰ Γερμανικὴ φρουρὰ ἀπὸ 15 ἄντρες. Ξέραμε ὅμως πὼς κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς δὲν ὑπῆρχαν νάρκες καὶ πὼς μόνο σὲ περίπτωσι συναγερμοῦ θὰ συναντούσαμε ὁλόκληρη τὴ Γερμανικὴ φρουρὰ ἕτοιμη γιὰ δρᾶσι.

Μὲ τὸν ἄνεμο, ποὺ φυσοῦσε τὴν ἡμέρα, τὸ χιόνι ἔλυωνε διαρκῶς. Ἔτσι οἱ δρόμοι εἶχαν γίνει σχεδὸν ἀδιάβατοι ἀπὸ τὴ λάσπη. Αὐτὸ μᾶς εὐκόλυνε, φυσικά, στὶς κινήσεις μας, γιατὶ ἔτσι δὲν ἀφίναμε ἴχνη, καὶ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ μᾶς καταδιώξῃ ὕστερα εὔκολα ὁ ἐχθρός.

(Στὰ μέσα τοῦ δρόμου ἀπὸ τὸ Βέμορκ στὸ Ργιούκαν κρύψαμε ὅσα ἐφόδια δὲν χρειαζόμαστε γιὰ τὴν ἐπίθεσι. Τὰ ἀφήσαμε κοντὰ στὸ δρόμο, ἀπὸ ὅπου λογαριάζαμε νὰ ὑποχωρήσουμε. Οἱ κάτοικοι τῆς κοιλάδος ἔχουν τὴ γνώμη πὼς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κατέβῃ κανεὶς τὴν ἀπότομη ἐκείνη πλαγιὰ ὡς τὸ ποτάμι, καὶ ἰσχυρίζονται πὼς τοῦτο γίνεται μόνο στὸ σημεῖο ποὺ ὑπάρχει ἡ μονοκλικὴ γέφυρα, ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς τὸ ἐργοστάσιο. Μὰ οἱ ἀνιχνευτές μας διαπίστωσαν πὼς αὐτὸ δὲν ἦταν ἀσωστό.

Κατὰ τὶς 11 τὴ νύχτα ξεκινήσαμε γιὰ τὴν τελευταία κατάβασι πρὸς τὸ ποτάμι, ἔχοντας μαζί μας τρόφιμα, ὅπλα καὶ ἐκρηκτικὲς ὕλες. Ὁ βράχος ἦταν πολὺ ἀπότομος, μὰ ἦταν τοὐλάχιστο στερεὸς καὶ εἶχε ποῦ καὶ ποῦ μικρὰ δεντράκια. Δὲν εἴχαμε οὔτε σκοινιά, οὔτε ἄλλα ὀρειβατικὰ ἐξαρτήματα μαζί μας, μὰ κατεβήκαμε μὲ τὴν βοήθεια τῶν δέντρων. Ἂν δὲν ἦταν αὐτά, ἡ κατάβασίς μας θὰ ἔπαιρνε μιὰ μάλλον ἐπικίνδυνη ταχύτητα. Τὸ κατέβασμα ἦταν περίπου 100 μέτρα καὶ εἴμεθα συνολικὰ 9 ἄνθρωποι.

Τὸ πρωὶ ἕνας ἀπὸ μᾶς εἶχε κατέβει στὸ ποτάμι γιὰ νὰ βρῇ ἕνα σημεῖο γιὰ νὰ περάσουμε ἀντίκρυ καὶ εἶχε περιγράψει μιὰ γέφυρα, ποὺ σχημάτιζε ὁ πάγος καὶ ποὺ ἦταν ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ. Ὅταν φτάσαμε κάτω ἐκεῖνη τὴ νύχτα, τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ εἶχαν ὑψωθῆ μὰ οἱ πάγοι σχημάτιζαν ἀκόμη τὴν γέφυρα. Τὴν περάσαμε χωρὶς δυσκολία, παρ' ὅλο ποὺ ἦταν μιὰ λεπτή, στενὴ λουρίδα.

Τώρα ἔπρεπε ν' ἀνεβοῦμε τὴν ἄλλη πλαγιά. Γιὰ μερικὲς ἑκατοντάβες μέτρα ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουμε τὸν πάγο στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ γιὰ νὰ φθάσουμε στὸ μόνο σημεῖο, ἀπ' ὅπου μπορούσαμε νὰ ἀνεβοῦμε. Ἦταν σὰ νὰ περπατούσαμε σ' ἕνα συσκοτισμένο δρόμο, ὅπου τὰ γύρω κτίρια ἔρθαναν σὲ ὕψος 1000 μέτρων. Βοηθώντας ὁ ἕνας τὸν ἄλλο φθάσαμε τελικὰ μουσκεμένοι στὸν ἱδρῶτα ὡς τὴ σιδηροδρομικὴ γραμμή. Τὸ μεγαλύτερό της τμῆμα διασχίζει τὸ βουνὸ καὶ ὁδηγεῖ — καθὼς εἴπαμε — κατ' εὐθεῖαν στὸ ἐργοστάσιο.

Ὁ ἀέρας εἶχε ἀποτραβήξει τὸ χιόνι ἀπὸ τὴ μιὰ γραμμή, καὶ ἔτσι μπορούσαμε νὰ προχωροῦμε χωρὶς ν' ἀφίνουμε σημάδια, ἂν κι' ἔπρεπε νὰ περπατοῦμε μὲ πολλὴ προσοχὴ γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὴν ἰσορροπία μας. Ἀλλοιώς θὰ καταλήγαμε στὸ ποτάμι, ποὺ κυλοῦσε τώρα πιὰ πάνω ἀπὸ 150 μέτρα χαμηλότερα. Ὁ φωτισμὸς λὲς καὶ εἶχε κανονισθῆ ἐπίτηδες γιὰ μᾶς. Πίσω ἀπὸ ἕνα στρῶμα ἀπὸ λεπτὰ σύννεφα ἡ πανσέληνος μᾶς ἄφινε νὰ διακρίνουμε τὸ κάθε τι. Ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς κοιλάδος εἶχαν κτιμηθῆ. Τὸ μόνο ποὺ εἶδα ἦταν ἕνα αὐτοκίνητο, ποὺ προχωροῦσε ἀργὰ στὸ δρόμο ἀπὸ τὸ Ργιούκαν.

Σὲ λίγο φθάσαμε σὲ μιὰ διασταύρωσι τῆς γραμμῆς κι' ἐκεῖ ἀντικρύσαμε 60 περίπου μέτρα χαμηλότερά μας τὴ γέφυρα καὶ δυὸ Γερμανοὺς σκοπούς. Ἀκριβῶς μπροστά μας ἦταν τὸ ἐργοστάσιο. Ἀπὸ τὴ θέσι μας μπορούσαμε νὰ ξεχωρίσουμε τὸν ἠλεκτροπαραγωγικὸ σταθμό, τὸ τμῆμα ποὺ κατεσκεύαζε τὸ βαρὺ ὑδρογόνο, ἀκόμη καὶ τὸ σπιτάκι τῶν Γερμανῶν φρουρῶν στὴν ἄκρη τοῦ ἐργοστασίου. Ὁ ἀέρας μᾶς ἔφερνε στ' αὐτιά τὸ βαρὺ ὑδοῦπο τῶν μηχανῶν. Πότε - πότε βλέπαμε ν' ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείνῃ μιὰ πόρτα.

Κατὰ τὶς 12 παρὰ τέταρτο ἤμεθα περίπου 400 μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὴν πύλη, ὅπου οἱ σιδηροτροχιὲς ὡδηγοῦσαν μέσα στὸ ἐργοστάσιο. Ἀπὸ τὸ σημεῖο αὐτὸ μπορούσαμε ν' ἀρχίσουμε τὴν τελική μας ἐπίθεσι. Ξέραμε πὼς οἱ Γερμανοὶ ἄλλαζαν φρουρὰ τὰ μεσάνυχτα κάθε μπορούσαμε νὰ κινηθοῦμε πρὶν ἐπιστρέψῃ στὰ παραπήγματα ἡ φρουρὰ ποὺ θὰ ἄλλαζε.

Πέρασαν τρία τέταρτα ἀναμονῆς. Ὅλοι ἤμεθα σὲ περίφημη φόρμα, ἤμεθα ἥσυχοι κι' εἴχαμε ἐμπιστοσύνη. Ἔκανα ἕνα ἔλεγχο στὶς ἐκρηκτικές μας ὕλες καὶ διεπίστωσα πὼς ὅλοι οἱ ἄνδρες εἶχαν ὑπ' ὄψει τους τὶς διαταγές. Ὕστερα ξεκινήσαμε, ἔχοντας μπροστά μας τοὺς 4 ἄνδρες, ποὺ θὰ μᾶς ἐκάλυπταν μὲ τὰ πυρά τους.

Σύντομα φθάσαμε στὴν πύλη. Εἶχε ὕψος 2—2½ μέτρα καὶ προστατευόταν μὲ συρματόπλεγμα. Φρουρὸς δὲν στεκόταν ἐκεῖ. Κόψαμε τὸ συρματόπλεγμα μὲ τὰ ἐργαλεῖα, ποὺ εἴχαμε καὶ μπήκαμε στὴν περιοχὴ τοῦ ἐργοστασίου. Ἡ ὁμάδα προστασίας ἔπιασε μερικὰ πόστα γιὰ νὰ μᾶς καλύπτῃ, ἐνῶ ἡ ὁμάδα ἀνατινάξεων ἀπὸ 5 ἄνδρες προχώρησε γιὰ νὰ κόψῃ τὰ σύρματα μιᾶς ἄλλης πόρτας, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ γιὰ τὴ φυγὴ μετὰ τὴν ἐπίθεσι. Ὅταν δόθηκε τὸ σύνθημα, οἱ δυὸ ὁμάδες προχώρησαν καὶ ἀπὸ κείνη τὴ στιγμὴ κάθε ὁμάδα κινήθηκε ἀνεξάρτητα. Ἡ ὁμάδα προστασίας ὠχυρώθηκε σὲ κατάλληλες θέσεις σ' ἕνα ἡμικύκλιο, 10 περίπου μέτρα μακρυὰ ἀπὸ τὸ σπιτάκι τῆς φρουρᾶς.

Ὅλοι στὸ ἐργοστάσιο ἦταν ἥσυχοι γιὰ τὴν ὥρα. Ἡ ὁμάδα ἀνατινάξεων προχώρησε γιὰ νὰ βρῇ τὴν πόρτα τοῦ ὑπογείου, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν διαρρήξῃ. Ἐπίσης καὶ οἱ πόρτες στὸ ἰσόγειο ἔδειξαν τὴν ἴδια ἀντοχή. Τὰ διαστήματα ἀνάμεσα στὰ διάφορα κτίρια ἦταν δυνατὰ φωτισμένα. Δὲν ἔπρεπε νὰ χάνουμε καιρό.

Στὸ Λονδῖνο μᾶς εἶχαν πῆ πὼς ἴσως βρίσκαμε κι' ἕναν τρίτο δρόμο γιὰ τὸ ἐσωτερικό: τὸ τοῦννελ, ἀπὸ ὅπου ἔμπαιναν τὰ διάφορα καλώδια στὸ ἐργοστάσιο. Μιὰ κι' εἴχαμε διπλὰ ἐκρηκτικὰ φορτία, χωριστήκαμε σὲ δύο τμήματα. Εὐτυχῶς ὁ Φρέντερικ κι' ἐγὼ βρήκαμε τὸ τοῦννελ σχεδὸν ἀμέσως, ἀλλὰ δὲν μπορούσαμε νὰ φωνάξουμε τοὺς ἄλλους. Ἔτσι, μιὰ κι' εἴχαμε χάσει κι' ὅλας τόση πολύτιμη ὥρα, ἀποφασίσαμε ν' ἀναλάβουμε μόνοι τὴν ἐπίθεσι.

Ἀρκετὰ εὔκολα τρυπώσαμε μέσα στὸ τοῦννελ, μὰ ἐκεῖ τὰ πράγματα ἦταν δύσκολα. Τὸ τοῦννελ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ σωλῆνες καὶ καλώδια, ποὺ περνοῦσαν κάθετα στὸ δρόμο μας καὶ μὲ κόπο κατωρθώνομε νὰ γλυστροῦμε μέσα στὸ στενὸ διάδρομο, φορτωμένοι ὅπως ἤμεθα μὲ τὶς ἐκρηκτικὲς ὕλες. Παρ' ὅλο ποὺ προσέχαμε πολύ, κάναμε ἀρκετὴ φασαρία. Μὰ ὁ θόρυβος τῶν μηχανῶν ἦταν πολὺ δυνατώτερος καὶ μᾶς ἐσκέπαζε.

Τελικὰ τὸ τοῦννελ κατέληγε ψηλὰ πάνω ἀπὸ μιὰ ἀποθήκη. Ἀπὸ τὸ στόμιό του βλέπαμε, μέσα ἀπὸ ἕνα παράθυρο, στὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἕνα Νορβηγό, ποὺ ἀνεβοκατέβαινε ἐλέγχοντας τὰ μηχανήματα. Καὶ μπροστά μας βλέπαμε τοὺς λέβητες. Ἐκεῖ μέσα κατασκευαζόταν τὸ βαρὺ ὑδρογόνο. Ἐμοιαζαν ὅλα ἐντελῶς μὲ τὰ μοντέλα, ποὺ εἴχαμε χρησιμοποιήσει στὴν ἐκγύμνασί μας. Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ἦταν, ἐπὶ τέλους, ὅλα ἀληθινά.

Κατεβήκαμε καὶ προχωρήσαμε προσεκτικὰ πρὸς τὴν πόρτα. Δὲν ἦταν κλειδωμένη. Τὴν ἀνοίξαμε ἀπότομα καὶ βρεθήκαμε αἰφνιδιαστικὰ μπροστὰ στὸ Νορβηγὸ φρουρό. Ὁ Φρέντερικ, βαστώντας τὸ πιστόλι του, τὸν διέταξε μὲ ἀποφασιστικό, ἀλλὰ εὐγενικὸ τρόπο νὰ σηκώσῃ τὰ χέρια ψηλὰ καὶ τὸν διεσκέδαζε μὲ ἱστορίες ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς Ἀγγλίας, ἐνῶ ἐγὼ συνέχιζα τὴ δουλειά μου.

Κλειδώσαμε τὴ διπλῆ πόρτα πρὸς τὴν ἄλλη αἴθουσα γιὰ νὰ κάνουμε ἀνενόχλητα τὴν ἀποστολή μας. Ἀμέσως ἔβαλα τὰ λαστιχένια γάντια μου καὶ ἄρχισα νὰ μοιράζω τὶς ἐκρηκτικὲς ὕλες σὲ 18 κομμάτια. Ἦταν περίφημο. Λὲς κι' ἦταν ὅλα παραγγελία.

Ξαφνικὰ τιναχθήκαμε, ἀκούγοντας ἕνα παράθυρο νὰ σπάζῃ στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς αἴθουσας. Γύρισα ἀμέσως τὸ πιστόλι μου πρὸς τὰ ἐκεῖ, μὰ μὲ ἀνακούφισι εἶδα πὼς ἦταν ὁ Μπέργκερ. Δὲν μπόρεσε νὰ βρῇ τὸ τοῦννελ, μᾶς εἶχε χάσει κι' ἔτσι ἀπεφάσισε μαζὶ μὲ τὸ τμῆμα του νὰ ἐπιτεθοῦν μ' αὐτὸ τὸν τρόπο. Ὁ Μπέργκερ πέρασε ἀπὸ τὸ σπασμένο παράθυρο καὶ μᾶς βοήθησε νὰ τοποθετήσουμε τὶς ἐκρηκτικὲς ὕλες. Σὲ λίγα λεπτὰ ὅλα ἦταν ἐν τάξει καὶ κάναμε διπλὸ ἔλεγχο προτοῦ ἀνάψουμε τὰ φυτίλια.

Στὸ ἐργοστάσιο ἀπὸ πάνωμας ὅλα ἐφαίνοντο νὰ εἶναι ἡσυχα Γιὰ νὰ εἶμαστε βέβαιοι πὼς κανένας ἀπελπισμένος ἢ φανατισμένος Γερμανὸς δὲν θὰ ματαίωνε τὸ ἔργο μας, ἐλαττώσαμε τὸ φυτίλι σὲ 30 δευτερόλεπτα. Εἰδοποιήσαμε τὸ Νορβηγὸ πὼς ἔπρεπε μόλις δίναμε τὸ σύνθημα, ἀλλὰ τοῦ πήραμε πρῶτα τὸ κλειδὶ τοῦ ὑπογείου γιὰ νὰ φύγουμε ἀπὸ τὴν πόρτα.

Ὁ Νορβηγὸς δὲν εἶχε ἀντίρρησιν ν' ἀνατινάξουμε τὸ ἐργοστάσιο, ἀλλὰ μᾶς παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψουμε νὰ πάρῃ πρῶτα τὰ γυαλιά του... Τὸν ἀφήσαμε νὰ τὸ κάνῃ. Ὅταν ἄναψαν ὅλα τὰ φυτίλια, βγήκαμε γρήγορα καὶ, μόλις ἀπομακρυνθήκαμε 20 περίπου μέτρα ἀπὸ τὸ κτίριο ἀκούστηκε ἡ ἔκρηξις. Δὲν ἦταν πολὺ δυνατή. Νοιώσαμε ὅμως τὴ δύναμι νὰ μᾶς σπρώχνῃ ἀκόμη πιὸ γρήγορα πρὸς τὴ φυγή. Μὰ ξέραμε πιὰ πὼς εἴχαμε κερδίσει τὸ παιχνίδι.

Μόλις φθάσαμε στὴ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συναντήσαμε τὴν ὁμάδα προστασίας σὲ μικρὴ ἀπόστασι ἀπὸ μᾶς. Ἦταν ἀπίστευτο. Ὅλοι εἴμαστε παρόντες. Οὔτε μιὰ πιστολιὰ δὲν εἶχε πέσει, οὔτε κὰν συναγερμὸς δὲν εἶχε σημάνει. Ἕνας Γερμανὸς φάνηκε στὴν πόρτα μετὰ τὴν ἔκρηξι, ἄναψε τὸ φανάρι του γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ γύρισε ἡσυχος πίσω. Νόμισε ἴσως πὼς θὰ εἶχε πέσει κανένα ζῶο στὸ ναρκοπέδιο! Ποῦ νὰ ἤξερε ὅμως πὼς ἐκείνη τὴν ὥρα τὸν σημάδευαν τόσα αὐτόματα...

Λίγα λεπτὰ ἀργότερα δόθηκε ὁ συναγερμός. Μόνο μερικὰ φῶτα φάνηκαν, μὰ δὲν εἴδαμε κανένα σημάδι πὼς μᾶς κυνηγοῦσαν. Ἄλλως τε ἀπὸ τοὺς 9 ἄνδρες ὁ Νορβηγὸς δὲν εἶχε ἰδῆ παρὰ τοὺς 3 μόνο. Φθάσαμε στὸ ποτάμι χωρὶς ἐπεισόδιο. Ἡ γεφυροῦλα, ποὺ εἴχαμε περάσει πρὶν ἦταν τώρα μιὰ σπιθαμὴ κάτω ἀπὸ τὸ νερό, μὰ τὴν περάσαμε καλὰ κι' ὕστερα ἀρχίσαμε τὴν ἀνάβασι.

Ἂν φθάναμε μιὰ μέρα ἀργότερα, ἴσως δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ περάσουμε τὸ ποτάμι. Ὅταν φθάσαμε στὸ σημεῖο, ὅπου εἴχαμε κρύψει τὰ ὑπόλοιπα ἐφόδιά μας, εἴδαμε τὸ πρῶτο αὐτοκίνητο νὰ περνάῃ ἀπὸ τὸ Ργιούκαν πρὸς τὸ Βέμορκ. Φαίνεται πὼς σύγχρονα εἶχε δοθῆ κι' ἐκεῖ συναγερμός. Εἴχαμε περάσει μιὰ ὥρα κι' ὅλας ἀπὸ τὴν ἐπίθεσι, κι' ἐμεῖς εἴμαστε ἀκόμη βαθειὰ μέσα στὴ φάκα. Τώρα τὸν μεγαλύτερο ρόλο θὰ τὸν ἔπαιζε ἡ τύχη. Ὑπάρχει ἕνας παλιὸς δρόμος ποὺ ὁδηγεῖ πρὸς τὴν πόλι. Τὸν ἀκολουθήσαμε γιὰ ἑνάμισυ μίλι, ὥσπου φθάσαμε στὰ περίχωρα τοῦ Ργιούκαν. Ἀπὸ κάτω μας βλέπαμε νὰ περνοῦν μὲ τεράστια ταχύτητα πολλὰ αὐτοκίνητα μὲ κατεύθυνσι πρὸς τὸ Βέμορκ.

Ἑτοιμασθήκαμε νὰ συναντήσουμε τὸν ἐχθρὸ σὲ κάθε στιγμή. Ἀπὸ τὸ Ργιούκαν ἕνας ἐναέριος σιδηρόδρομος ὁδηγεῖ σὲ ὕψος 600 μέτρων στὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Ὑπάρχει ἀκόμη ἕνας παλιὸς δρόμος, ποὺ ὁδηγεῖ μὲ ζίκ—ζὰκ στὸ σταθμό. Ἀκολουθήσαμε αὐτὸ τὸ δρόμο καί, στὸ τέλος, πέντε ὧρες μετὰ τὴν ἐπίθεσι, μπορέσαμε νὰ φορέσουμε τὰ σκί μας καὶ νὰ προχωρήσουμε πρὸς τὸ ὑψίπεδο. Τώρα σύμμαχοί μας ἦταν καὶ τὰ Νορβηγικὰ βουνὰ καὶ ἠσθανόμεθα πὼς ἤμαστε πιὰ σὲ ἀσφάλεια.

Στὶς ἑπόμενες τρεῖς ἑβδομάδες πέντε ἀπὸ μᾶς, ποὺ ἦταν νὰ γυρίσουμε στὴν Ἀγγλία, διασχίσαμε μὲ τὶς στρλὲς καὶ τὰ ὅπλα μας ὅλη τὴν νότιο Νορβηγία. Καὶ κάθε μέρα πλησιάζαμε περισσότερο πρὸς τὴν ἐλευθερία. Δεκαοχτὼ μέρες μετὰ τὴν ἐπίθεσι, προτοῦ ἀκόμη ὁ ἐχθρὸς καλὰ—καλὰ καταλάβῃ ἀπὸ ποῦ εἶχε ἔρθει αὐτὸ τὸ χτύπημα, ἐγκατελείψαμε τὸ Νορβηγικὸ ἔδαφος.

Πρὶν τελειώσω, ἐπιτρέψετέ μου νὰ σᾶς θυμίσω τοὺς γενναίους Βρετανοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἄνδρες, ποὺ ἔκαναν μιὰ ἀπόπειρα νὰ ἀνατινάξουν τὸ ἐργοστάσιο πρὶν ἀπὸ μᾶς καὶ ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὸν κοινό μας σκοπό. Ἐμεῖς σταθήκαμε πιὸ τυχεροί, μὰ πρέπει νὰ τονίσω πὼς ἡ ἀποστολή μας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ πετύχῃ χωρὶς τὴν ἐπίμονη καὶ μελετημένη προεργασία ποὺ ἔγινε στὴν Ἀγγλία πρὶν ἀπ' τὴν ἐπίθεσι. Πρέπει ἀκόμη ν' ἀναφέρω μὲ θαυμασμὸ τοὺς γενναίους καὶ ἱκανοὺς ἄνδρες ποὺ πρὶν ἀπὸ μᾶς μᾶς ἔφεραν τὶς ἀπαραίτητες πληροφορίες κι' ὕστερα κάλυψαν τὴν ἐπιχειρησί μας. Ἡ ἐπιτυχία μας ἦταν ἀληθινὰ μιὰ κοινὴ συμμαχικὴ νίκη.

Joachim Roeneberg
Ὑπολοχαγὸς

ΠΑΤΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΡΟ 36 ΕΤΩΝ

ΑΠΟ ΠΑΤΡΙΝΑ ΦΥΛΛΑ

ΕΚ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ,,

1 Ἰανουαρίου 1910

Ἐν συνεντεύξει πρὸς τοὺς «Τάϊμς» ὁ κ. Βενιζέλος διέψευσε κατηγορηματικῶς, ὅτι πρόκειται νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωθυπουργίαν. Τὴν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν θεωρεῖ ἀνώμαλον.

—Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Μαυρομιχάλης συνέστησεν εἰς τὸν κ. Βενιζέλον, ὅπως πείσῃ τοὺς Κρῆτας ὅπως μὴ μετάσχουν εἰς ἐκλογὰς ἀποστέλλοντες εἰς Ἀθήνας τοὺς ἀντιπροσώπους των. Ὁ κ. Βενιζέλος ἀπήντησεν ὅτι οἱ Κρῆτες εἶνε ἀδύνατον νὰ δεχθοῦν τοῦτο.

—Τηλεγραφοῦν ἐκ Κων)πόλεως ὅτι ἡ Πύλη ἐδήλωσεν ὅτι εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἤθελον σταλῆ ἀντιπρόσωποι Κρῆτες εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν θὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Θεσσαλίαν.

—Συνέπεια διαδηλώσεως ἀξιωματικῶν ἐνώπιον τῶν γραφείων μιᾶς ἐφημερίδος ἐν Μαδρίτῃ, ἡ Κυβέρνησις ἔπαυσε τὸν φρούραρχον καὶ διοικητάς τινας στρατιωτικῶν σωμάτων, τιμωρήσασα αὐστηρότατα καὶ τοὺς διαδηλωτὰς ἀξιωματικούς.

—Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁμογενὴς κ. Ἐμμ. Μπελάκης μετὰ τῆς κυρίας του, ἐνθουσιασθέντες ἐκ τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ μικροῦ καλλιτέχνου Γ. Εὐσταθίου, υἱοῦ τοῦ συμπολίτου του Ἀνδρέου Εὐσταθίου, ἀπεφάσισαν ὅπως δι' ἰδίων ἐξόδων ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀποστείλουν εἰς Βέλγιον τὸν μικρὸν Πατρινὸν καλλιτέχνην διὰ τὴν μουσικήν του μόρφωσιν.

Πρᾶξις δικαία

Ἡ ἀπόφασις τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου ἐπὶ 4ης Αὐγούστου περὶ μονιμοποιήσεως τῆς ἀδελφῆς ἐπισκεπτρίας τοῦ Ἀντιφυματικοῦ Ἰατρείου δίδος Αἰμιλίας Κυριακοπούλου, εἶναι πρᾶξις, ἡ ὁποία τιμᾷ τὸ συμβούλιον, διότι αὕτη εἶναι προικισμένη μὲ ὅλα τὰ προσόντα ποὺ πρέπει νὰ ἔχῃ μία ἀδελφὴ ἀντιφυματικοῦ ἰατρείου. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ἡ διαπαιδαγώγησις τῶν ἀσθενῶν, ἡ καλωσύνη καὶ ἡ στοργή της ἔναντι τούτων, ἀλλὰ καὶ ἡ αὐτοθυσία της διὰ τοὺς πάσχοντας.

Ἡ ἀνάδειξις καὶ ἡ δρᾶσις τῆς φιλευσπλάγχνου καὶ πονετικῆς αὐτῆς ἀδελφῆς ἀντανακλᾷ ἐμμέσως εἰς τὸ σῶμα τοῦ Ε.Ε.Σ. ἀπὸ τὸν ὁποῖον προέρχεται αὕτη. Ἐπιστρατευθεῖσα ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ πολέμου, εἰργάσθη μαζὶ μὲ δύο ἀδελφὰς ἐπισκεπτρίας τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τὰς δίδας Τσούνη καὶ Οἰκονομίδου, εἰς τὴν ὕπαιθρον, ὅπου ἐπέδειξεν ἱκανότητα καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθῆκον προσελήφθησαν ὡς ἔκτακτος εἰς τὸ Ἀντιφυματικὸν Ἰατρεῖον, ὅπου καὶ ὑπηρετεῖ ἐπὶ μίαν ἤδη πεντετίαν μετὰ ζήλου καὶ αὐταπαρνήσεως.

ΝΑΟΣ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΗΣ

Ἀρχιερατικὴ λειτουργία

Σήμερον Τρίτην, ἑορτὴν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἥτις θὰ ἀρχίσῃ τὴν 8ην π.μ., θὰ χοροστατήσῃ καὶ θὰ ὁμιλήσῃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Θεόκλητος.

(Ἐκ τοῦ Ναοῦ)

Πρωτοχρονιάτικες πεννιές

Νὰ τὰ λέωμεν λοιπόν....

—Κι' ἀπὸ τὴν ὄψι κι' ἀπὸ τὴν ἀνάποδη:

—«Ἀρχιμηνιὰ κι' ἀρχιχρονιά...
πολλὴ μαυρίλα εἰς τὸν ντουνιά.
»Φτώχεια μεγάλη στὴ ρωμησούνη.
γκρίνισ, ἀγιάτρευτη, παραφρο[σύνη!...»

—Πραγματικά, ὁ ἀπερχόμενος χρόνος ἀφίνει στὸν διάδοχόν του ἕναν βαρὺ καὶ δυσάρεστο κλῆρο:

—Τὸν διεθνῆ δρίζοντα ἀκόμη συννεφιασμένον, τὸν ἐφιάλτη τῆς ἀνησυχίας ἐπίμονον, ἀποπνικτικόν, τοὺς λαοὺς βυθισμένους στὴ δυστυχία καὶ τὴν συμφορά.

—Καὶ πάνω σ' ὅλα τὴν προχθεσινὴ —μετὰ Χριστὸν βέβαια — προφητεία Αἰγυπτίου ἀστρολόγου, ὅτι θὰ γίνῃ κι' ἄλλος πόλεμος!

—Ἰδιαιτέρως γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, ἡ κληροδοσία τοῦ 1945 εἶναι πλουσία καὶ... γενναιόφρων.

—Καὶ τί δὲν ἀφίνει!.

—Ἀραχλιά, κακομοιριά, γύμνια, ξυπολυσιά, ξελίγωμα, φαγομάρα καὶ... τὸ κακὸ συναπάντημα!

—Ὅμως, τοῦ Ἕλληνος ὁ τράχηλος... ὅλα τὰ ὑπομένει.

—Κλονίζεται, ἀλλὰ δὲν πίπτει.

—Ἀλλὴ λοσπαράσσεται, ἀλλὰ.... δὲν ἀποσαίνει.

—Τὸ αἷμα τοῦ ροφοῦν οἱ μαυραγορῖτες, ἀλλὰ. ἀντέχει!

—Ἡ βροχὴ κ' ἡ παγωνιὰ τὸν δέρνει γυμνὸν καὶ ξέσπιτον, ἀλλὰ δὲν ἀπελπίζεται.

—Μπονιαμᾶ δὲν τοῦ δίνουν, ἀλλὰ δὲν κακοκαρδίζει.

—Εἶναι λοιπὸν νὰ μὴ τὸν θαυμάζῃ κανείς;

—Καὶ μπορεῖ σὰν τέτοιος, νὰ μὴ βγῇ καὶ τὸν φετεινὸ τὸν χρόνο, ὅπως πάντα, παλληκάρι;

—Ἐπειδὴ τὸ πιστεύουμε, θεωροῦμε περιττὸν καὶ νὰ τὸ εὐχηθοῦμε!

—*—

Ἡ νέα προσπάθεια τῆς Χ.Μ.Ε.

Μετὰ τὴν συ